

Kulturnämnden
Tjänsteskrivelse till Kulturnämnden

Datum:
2021-09-29

Diarienummer:
KTN-2019-0463

Handläggare:
Karin Sundequist

Redovisning av pågående utveckling av Uppsala kulturskola

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar

1. **att** ta emot upprättad redovisning av pågående utveckling av Uppsala kulturskola samt
2. **att** uppdra åt kulturförvaltningen att ta fram en fortsatt utvecklingsplan utifrån kulturnämndens ekonomiska ramar i enlighet med förslag till Mål och budget 2022–2024.

Sammanfattning

Uppsala kulturskola har existerat i snart fyra år och kulturförvaltningen har på uppdrag av kulturnämnden genomfört en redovisning av pågående utvecklingsarbete med syfte att analysera om syftet med omvandlingen från musikskola till kulturskola uppnåtts. Kulturnämnden föreslås godkänna föreliggande redovisning samt uppdra åt förvaltningen att ta fram en fortsatt utvecklingsplan utifrån kulturnämndens ekonomiska ramar i enlighet med förslag till Mål och budget 2022–2024.

Ärendet

Beredning

Ärendet har initialt beretts av kulturförvaltningens stab i samarbete med Uppsala kulturskola, men i samband med omorganisationen 2021, då verksamhetsområdet barnkultur flyttades från staben, har beredningsarbetet helt övergått till Uppsala kulturskola.

Föredragning

Kulturnämnden uppdrog 2019-08-29 § 91 till kulturförvaltningen att återkomma med en redovisning av pågående utvecklingsarbete inom Uppsala kulturskola och vilka effekter den nya kulturskolan uppnått, samt att föreslå eventuella justeringar av antagen utvecklingsplan utifrån kulturnämndens ekonomiska ramar i enlighet med förslag till mål och budget. Den av kulturnämnden tidigare beslutade utvecklingsplanen för kulturskolan gällde för perioden 2018–2020.

Kulturnämnden föreslås godkänna i ärendet föreliggande redovisning av pågående utveckling av Uppsala kulturskola. Förvaltningen föreslås ta fram en fortsatt utvecklingsplan för Uppsala kulturskola utifrån kulturnämndens ekonomiska ramar i enlighet med förslag till Mål och budget 2022–2024.

Ekonomiska konsekvenser

Inga ekonomiska konsekvenser föreligger av förvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse daterad 2021-09-29
2. Redovisning av pågående utveckling av Uppsala kulturskola

Kulturförvaltningen

Sten Bernhardsson
Direktör, chef för kulturförvaltningen

Kulturförvaltningen

Rapport

Handläggare:

Ella-Kari Norberg, Åsa Grentzelius, Karin Sundequist

Datum:

2021-09-27

Diarienummer:

KTN-2019-0463

Version/DokumentID:

1.1

Redovisning av pågående utveckling av Uppsala kulturskola

Innehåll

Inledning	3
Bakgrund	3
Från musikskola till kulturskola.....	3
Syfte.....	3
Begreppsförklaringar	3
Beslutad utvecklingsplan 2018–2020	4
Utvecklad och utökad ämnesundervisning.....	4
Genomförd utveckling	4
El Sistema	5
Genomförd utveckling	6
Elevsammansättning	6
Genomförd utveckling	6
Nå nya subgrupper i målgruppen.....	8
Revidering av deltagaravgifter	9
Genomförd utveckling	9
Beräknade utvecklingskostnader	9
Genomförd utveckling	9
Organisatoriska effekter av utvecklingen.....	9
Medarbetare	10
Administration	10
Kundnöjdhet	11
Lokaler	11
Utvecklingsområden	12
Lokalbehov	12
Gemensam central lokal.....	12
Lokaler i barnens geografiska närhet.....	12
Justering av utvecklingsplan	12

Inledning

Kulturnämnden uppdrog 2019-08-29 § 91 (KTN-2019-0463) till kulturförvaltningen att genomföra redovisning av pågående utvecklingsarbete inom Uppsala kulturskola och vilka effekter den nya kulturskolan uppnått, samt att uppdra åt kulturförvaltningen att föreslå eventuella justeringar av antagen utvecklingsplan utifrån kulturnämndens ekonomiska ramar i enlighet med förslag till mål och budget.

Bakgrund

Från musikskola till kulturskola

Kulturnämnden tillsatte 2015-02-12 § 26 (KTN 2015-0125) en politisk styrgrupp för att i samarbete med kulturförvaltningen utveckla en kulturskola. Efter beslut av kulturnämnden 2016-04-21 § 68 omvandlades den kommunala musikskolan till kulturskola genom införandet av nya undervisningsämnen och undervisningsformer.

Kulturnämnden uppdrog 2017-09-25 § 128 (KTN-2016-0435) åt den politiska styrgruppen för kulturskolan att i dialog med Uppsala kulturskolas ledning ta fram en plan för kulturskolans fortsatta utveckling 2018–2020, gällande undervisning i musik, dans och teater, utökning med nya kulturämnen samt revidering av deltagaravgifter. Planen godkändes av nämnden 2018-03-19 § 26.

Syfte

Redovisningen ska belysa om syftet med omvandlingen av den kommunala musikskolan till kulturskola kan anses vara uppfyllt och om befintlig utvecklingsplan fortsatt är relevant, genom att svara på frågorna:

- Har Uppsala kulturskola blivit mer tillgänglig jämfört med före år 2015?
 - När verksamheten nya målgrupper?
 - När verksamheten fler deltagare?
 - Är verksamheten jämställd?
 - Finns verksamheten på fler geografiska platser?
- Vilka kulturella uttryck ger kulturskolan möjlighet till idag och finns det en öppenhet för nya uttryck?
- Kännetecknas verksamheten av hög kvalitet?
- Hur har införandet av nya undervisningsämnen påverkat organisationen?
- Hur ser relationen ut mellan musikundervisningen och de nya undervisningsämnena?
- Hur ser kulturskolans framtida lokalbehov ut?
- Finns det begränsningar i dagens lokaler?
- Vilka eventuella utvecklingsområden och förändringar föreslår kulturförvaltningen?
- Bör befintlig utvecklingsplan revideras?

Begreppsförklaringar

I texten används begreppen *elever* och *elevplatser*. Med *elever* avses individer och med *elevplatser* avses alla ämnesplatser kulturskolan har totalt. En elev kan inneha flera elevplatser, t. ex. delta i instrumentkurs och orkester.

Redovisningen utgår från landsbygdsprogrammets definition av landsbygd, vilket inkluderar hela kommunen utanför Uppsala stad.

Beslutad utvecklingsplan 2018–2020

Den beslutade utvecklingsplanen fokuserade på utveckling och utökning av musikundervisningen, inklusive El Sistema, utveckling av dans- och dramaverksamheten, utökning med nya ämnen samt förändring av framtida deltagaravgifter.

Målsättningen med den nya kulturskolan i kommunal regi är att den ska genomföras på flera olika platser i kommunen. Flera olika estetiska uttrycksformer ska vara representerade med en öppenhet för intryck och utveckling av nya kulturella uttryck. Verksamheten ska vara jämställd och tillgänglig och kännetecknas av hög kvalitet.

Kulturskolan ska ha ämnesbredd och ämnesdjup, nå fler målgrupper och därmed skapa möjlighet för fler barn och unga att ta del av kultur. För att skapa ett brett intresse är det viktigt att hålla en hög kvalitet med möjlighet till fördjupning och förebildande där mer avancerade elever inspirerar yngre nybörjare. Kulturskolans avancerade program är en del i detta.

Utvecklad och utökad ämnesundervisning

I samband med införande av kulturskola 2016 infördes ämnesområdena dans och teater. Gruppundervisning inleddes i flera musikämnen och på olika platser i kommunen.

Utvecklingsplanen fastställde en fortsatt utveckling av gruppverksamhet i olika former för yngre barn, inom musiklek, dans, teater, piano och gitarr. Från och med hösten 2019 planerades för en utökad satsning på musiklek och musikämnen med stor efterfrågan.

Inför hösten 2018 planerades för kurser i bild i samarbete med Uppsala Konstmuseum. Genom ett samarbete med Uppsala Estetiska Gymnasium och skolbioverksamheten inom kulturförvaltningen planerades för bild-, media- och filmverksamhet med start våren 2019.

För 2020 föreslogs ytterligare satsningar inom bild och teater samt en vidareutveckling av verksamheter som satts igång inom andra kulturämnen.

Genomförd utveckling

Uppsala kulturskola erbjuder sedan hösten 2016 såväl enskild undervisning i musik som gruppundervisning i ämnena musik, teater och dans samt orkesterverksamhet enligt metoden El Sistema. Sedan höstterminen 2018 har även undervisning i bild & form införts.

Flera elevplatser har skapats inom befintliga ämnen, för att ta hand om nya köande och fylla de nya ämnen som utvecklats. Nya pedagoger har rekryterats inom piano, dans, teater och animation. Den utveckling som planerats inom film och media, utöver animation, har skjutits fram till hösten 2021, och blir ett större samarbetsprojekt med kulturskolorna i regionen.

Våren 2021 erbjuder Uppsala kulturskola undervisning i flera olika instrument¹, solosång, kör, orkester, teater, dans², bild & form och animation. Utöver detta erbjuds också funktionsinriktad musikterapi. Inför hösten 2021 finns planer på att med statlig finansiering starta upp filmundervisning och kreativt skrivande samt eventuellt komposition och låtskrivande. En särskild satsning planeras också för elever med funktionsnedsättning.

Gruppundervisning

Före 2016 har instrumentalundervisning i grupp förekommit i ringa omfattning och företrädesvis på lärarnas eget initiativ. Ett undantag är ämnet blockflöjt där gruppundervisning förekommit i hög omfattning sedan 2004. 2016 anställdes en pianolärare på heltid för att undervisa elever i grupper om fyra. Under 2017 gjordes samma satsning men i mindre omfattning i ämnet gitarr. Syftet var främst att minska köerna men också att pröva en ny metod. 2018 infördes ämnet rytmik/musiklek för åldersgruppen 6–7 år.

Idag genomförs gruppundervisning i piano med en omfattning av knappt två heltidstjänster, gitarr med en omfattning av 25 % av en heltidstjänst, blockflöjt med en omfattning av 50 % av en heltidstjänst och rytmik med en omfattning av tre grupper. Prova-på-verksamhet i stor grupp med två lärare prövas som pedagogisk metod i klarinett och med grupper om fyra med en lärare på valthorn. Utöver detta förekommer små grupper om två till tre elever hos flera lärare. Syftet är här främst att under kortare eller längre perioder erbjuda eleverna möjlighet till samspel.

Digital undervisning

Under stora delar av vårterminen 2021 bedrevs undervisningen på Uppsala kulturskola digitalt till följd av pandemin. En enkät skickades ut till vårdnadshavare vid terminens slut där resultatet visade att majoriteten var nöjda med den undervisning som erbjudits. Skillnaden mellan de olika ämnena avseende hur väl undervisningen gått att genomföra digitalt var dock stor och i enstaka fall så som FMT, funktionsinriktad musikterapi, fick undervisningen helt ställas in.

Kunskapen om digital undervisning som erhöles under pandemin har lett till att Uppsala kulturskola fr.o.m. hösten 2021 erbjuder gitarrspel som digital kurs. Erbjudande om plats till kursen har gått ut först till barn på skolor belägna längst från centrala Uppsala. Om gott resultat påvisas kan fler kurser komma att erbjudas digitalt kommande år.

El Sistema

Den avgiftsfria kör- och orkesterskolan El Sistema startade i projektform i Stenhagens skolor 2015. Verksamheten permanentades efter beslut i kulturnämnden 2017. Under 2018 utökades El Sistema till att omfatta Treklängens skola i Gottsunda och 2020 etablerades El Sistema även i Stordammens skola i Sävja. Genom avgiftsfrihet och

¹ Altfiol, althorn, baryton, blockflöjt, cello, elbas, elgitarr, eufonium, fagott, fiol, gitarr, harpa, klarinett, kontrabas, musiklek/rytmik, nyckelharpa, oboe, piano, trombon, trummor/slagverk, trumpet, tvärflöjt, saxofon, tuba, valthorn

² Barndans, Breakdance, Commercial Jazz, Mixdans, Modern Jazz, Streetdance

närhetsprincip undanröjs två hinder för deltagande i kulturskolan i områden där färre elever än i övriga Uppsala deltar.

Genomförd utveckling

El Sistema-verksamheten har utökats till fyra skolor, under schemalagd skoltid för de yngre årskurserna och på frivillig basis efter skolan för årskurs 3–5 på tre av skolorna. På den fjärde skolan startas verksamhet efter skoltid hösten 2022 under förutsättning att medel finns i budgetram.

Från och med årskurs 6 finns möjlighet att fortsätta undervisningen på Uppsala kulturskola. För att undanröja det hinder för deltagande som resor kan innebära förläggs lektionerna till den skola eleven går på. Detta är möjligt i Stenhagen men då lokaler för instrumentalundervisning inte funnits tillgängliga i Gottsunda har möjlighet saknats där.

Elevsammansättning

Enligt planen skulle kulturskolan under 2018–2020 fortsatt satsa på att nå skolor och områden i kommunen där kulturskolan inte har verksamhet och där ansökningarna är få. En undersökning skulle genomföras under 2018 angående elevstrukturen åldersmässigt och utifrån socioekonomiska faktorer.

Under 2017 utökades avgiftsfri uppsökande verksamhet i olika former, bland annat genom statligt finansierade projekt. Enligt planen hade kulturskolan intentionen att utöka uppsökande verksamhet i form av instrumentdemonstrationer, föreställningar och minikonsert för att öka kännedomen om verksamheten hos nya målgrupper och sänka trösklarna för barn och ungdomar att söka sig till kulturskolan.

Målsättningen för den beslutade utvecklingsplanen var att 2020 ha uppnått totalt 2 860 elevplatser i ämneskurser.

Genomförd utveckling

Elevplatser och sökande

Såväl antalet elevplatser i kulturskolan som antalet sökande barn och unga har ökat sedan 2015.

Antal elever i november	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Elevplatser, kurser	2 057	2 238	2 380	2 552	2 643	3 079
El Sistema	89	182	256	316	416	503
Brass i särskolan	*	*	*	16	20	16
Brasslek grund	*	*	*	25	25	20
Musiklek i Järlåsa	*	*	*	*	*	61
Summa	2 146*	2 494*	2 636*	2 909*	3 104*	3 679

*Statistik saknas.

Antal sökande november	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Elevplatser	1 175	1 388	1 723	2 426	3 463	2 900*
Individer	884	1 030	1 197	1 685	2 326	1 975*

* Våren 2020 gjordes en rensning av kön. De som stått i kö i mer än ett år tillfrågades om de ville stå kvar i kö. Denna rensning medförde att antalet elever i kö är lägre i november 2020 än 2019.

Utöver ovan nämnda elever som tar del av kulturskolans löpande verksamhet har barn även nåtts av kulturskolans uppsökande verksamhet genom det statligt finansierade projektet *Kulturskolan kommer*, som besöker lågstadieskolor.

Könsfördelning

Något fler flickor än pojkar söker sig till och tar del av kulturskolans verksamhet, och fördelningen skiljer sig åt något mellan olika kulturämnen. Andelen pojkar i verksamheten ligger löpande runt 40–45 procent.

	2015		2016		2017		2018		2019		2020	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
Antagna	58%	42%	58%	42%	57%	43%	56%	44%	56%	44%	55%	45%
Sökande	57%	43%	57%	43%	57%	43%	56%	44%	57%	43%	57%	43%

Geografisk fördelning

Det går inte helt att statistiskt säkerställa utvecklingen av kulturskolans elevsammansättning mellan 2015 och 2021, då ingen komplett statistik sammanställdes under 2015. De större utvecklingsdragen går dock att identifiera. Redan 2015 fanns en blandad elevsammansättning med barn och unga från olika delar av kommunen, och representationen från de olika stads- och landsbygdsdelarna är i stort sett oförändrad 2021. Andelen elevplatser på landsbygden har ökat något från 20 procent till 24 procent.

Även om elevsammansättningen i stort sett är oförändrad så har verksamheten sedan 2015 nått nya grupper av barn. De har emellertid inte fått plats i verksamheten. Antalet barn och unga som söker plats på kulturskolans verksamhet har ökat kraftigt både i centrala staden, i ytterområden och på landsbygden. Genom den uppsökande verksamheten *Kulturskolan kommer* som nämnts ovan har antalet sökande barn från vissa lågstadieskolor ökat kraftigt.

Statistiken över sökande barn och unga visar ett behov av utökad verksamhet i centrala staden samt i stadsdelnoderna Bergsbrunna, Börjetull, Gränby och Gottsunda-Ultuna. Även i vissa delar av landsbygden finns ett högt söktryck som i Almunge, Björklinge, Funbo/Gunsta, Lindbacken, Ramsta, Stolvreta och Vänge. För just de skolor där El Sistema-verksamhet bedrivs syns ingen märkbar ökning i antalet sökande till ordinarie avgiftsbelagd kulturverksamhet.

Uppsala kulturskola har utökat sin verksamhet från att 2016 finnas på 36 platser i kommunen till att 2020 verka på 42 platser, både på landsbygden och i staden, däribland Börjetull, Gottsunda, Gunsta, Lindbacken och Stolvreta. Under 2021 har kulturskolan även etablerat sig i Almunge, Knutby och Skyttorp.

På vissa platser har den ökade efterfrågan till viss del tagits om hand. För att ta hand om ytterligare sökande barn och unga krävs antingen omfördelning från befintlig verksamhet för andra elever eller förstärkning genom nya resurser. Olika former av ämnesundervisning skiljer sig åt i kostnadsnivå, vilket också är en aspekt vid vidareutveckling.

I lokalförsörjningsplanen för 2022 har Uppsala kulturskola påvisat behov av lokaler i Storvreta och Gottsunda, s.k. kulturskolenoder om 70 m² vardera fördelat på två rum. En sådan nod kommer att finnas i multikvarteret i Rosendal då lokalerna är färdigställda. På övriga nämnda platser söker kulturskolan ökat samarbete med grundskolorna i respektive område. Till hösten 2021 startade undervisning i Almunge och utökades med flera kurser i Funbo/Gunsta. Att erbjuda elever med särskild betoning på de yngre barnen undervisning i direkt anslutning till skoldagen är ett prioriterat område i synnerhet på landsbygden. Dock finns svårigheter gällande att möjliggöra undervisning efter skolans slut men innan skolbussen går, samt att få tillgång till lokaler på skolorna, vilket beskrivs mer nedan under rubriken ”Lokaler”.

Barn och unga med funktionsnedsättning

Ytterst få av de elever som är inskrivna i särskolan deltar i kulturskoleverksamhet. Uppsala kulturskola är en av flera aktörer som erbjuder kulturkurser för barn och unga, och inom verksamhetsområdet förs samtal mellan flera aktörer om att utveckla kulturskoleverksamheten för barn och unga med funktionsnedsättning.

Kulturskolan har fått särskilda medel under 2021, såväl kommunala som statliga, för att kunna erbjuda kurser med musik-, teater- och rörelseinslag för målgruppen. För att locka elever till kurserna arbetar pedagoger uppsökande på särskolor.

Utöver den kommunala kulturskolans satsningar har Studieförbundets kulturskola erhållit stöd av kulturnämnden för att inleda ett projekt kallat Funkiskulturskola. Satsningarna görs i dialog med Fyrisgården som redan har en omfattande fritidsverksamhet för målgruppen.

Nå nya subgrupper i målgruppen

Den undersökning angående elevstrukturen som planerades till 2018 genomfördes inte då inga resurser allokerades för ändamålet. En undersökning angående elevstruktur är under framtagande i samarbete med andra förvaltningar men har behövt nedprioriteras till förmån för pandemirelaterade processer. Då ingen motsvarande statistik finns för 2015 eller något annat år kommer resultatet inte kunna tolkas i en jämförande kontext, men kommer däremot att kunna tjäna som nulägesanalys och som jämförelseunderlag till framtida undersökningar.

Utöver kommunala verksamheter finansierar kulturnämnden bidrag till flera externa aktörer med verksamhet riktad till barn och unga på deras fria tid, bland annat i form av kulturpedagogisk verksamhet. Dessa aktörer verkar i olika områden i kommunen och erbjuder ofta kostnadsfri verksamhet. Det innebär att i dessa områden kan deltagandegraden i den kommunala kulturskolan vara lägre, även om graden av barns och ungas kulturutövande samtidigt kan vara hög.

En undersökning angående elevstrukturen hos Uppsala kulturskola behöver ha en koppling till en motsvarande uppföljning av effekterna av de kommunalt finansierade formerna av kulturverksamhet under barns och ungas fria tid. Då kan resultatet användas för en effektiv resursfördelning med syftet att nå fler barn och unga långsiktigt och därmed öka barns och ungas tillgång till kulturverksamhet.

Revidering av deltagaravgifter

Utvecklingsplanen fastslog en förändring av deltagaravgifterna med färre avgiftsnivåer och en sänkt grundavgift från 1 200 kronor till 950 kronor per termin. Avgiften gäller för all slags undervisning utom kör och orkester. Kulturskolan planerade att se över möjligheten till månadsdebitering av avgifterna, utforma regler för uppsägning vid månadsdebitering samt att utveckla det digitala ansökningssystemet med en eventuell koppling till ny betalfunktion. Efter en genomförd utredning med konsekvensanalys avsåg kulturskolan att införa en stegvis syskonrabatt/kursrabatt istället för ett avgiftstak per familj. Avgiftstaket säger att varje familj ska betala max 2100 kronor totalt för en kurs per barn. Om barn deltar i mer än en kurs betalar familjen full avgift för kurs 2. Instrumenthyra och material ligger utanför kostnadstaket. En stegvis syskonrabatt/kursrabatt kunde innebära till exempel att kurs ett kostade fullpris, kurs två (oavsett barn) 70 procent av fullpris, kurs tre 50 procent av fullpris, kurs fyra och fler 0 procent av fullpris.

Genomförd utveckling

Terminsavgiften sänktes enligt plan till 950 kronor per termin. En utredning av syskonrabatten har ännu inte genomförts, då inga resurser kunnat allokeras för detta.

Kulturskolans verksamhet för barn och unga är som nämnts ovan en av många kulturpedagogiska verksamheter för målgruppen under deras fria tid. I nuläget finns ingen enhetlig struktur för vad som är avgiftsfritt respektive avgiftsbelagt, och det finns inte heller någon systematisk uppföljning av effekterna av de olika formerna av verksamhet. Utvecklingsarbetet är beroende av att kulturskolans roll i relation till andra kulturverksamheter för barn och unga under deras fria tid tydliggörs samt att syftet med och effekterna av olika avgiftsnivåer klargörs.

Beräknade utvecklingskostnader

Den beslutade kostnaden för utveckling av kulturskoleverksamhet och El Sistema samt kompensation för minskade elevintäkter uppgick 2018 till 2 700 tkr, 2019 till ytterligare 2 400 tkr och 2020 till ytterligare 1 735 tkr.

Den beslutade utvecklingen innebar en utökning av kulturskolans personal, behov av materialinköp och ökade lokalkostnader. När utvecklingsplanen beslutades fanns inga färdiga siffror för lokalkostnader, utan nämndens beslutade utvecklingsbudget berörde enbart personal och material.

Genomförd utveckling

I kommunens budget fanns Uppsala kulturskola riktade nivåpåverkande beslut till Uppsala kulturskola om 2 400 tkr inför 2019 och ytterligare 2 400 tkr inför 2020.

Organisatoriska effekter av utvecklingen

Uppsala kulturskola har vuxit i samband med införandet av nya ämnen. Ekonomiska medel har tillförts och nya medarbetare har anställts. Detta tillvägagångssätt har varit gynnsamt för organisationen i och med att man kunnat arbeta både med att bevara

och stärka den befintliga verksamheten och att bygga upp ny verksamhet samtidigt. Nya samarbeten och möten mellan pedagoger och elever har uppstått.

Medarbetare

Under läsåret 2019/2020 gjordes en enkätundersökning av hur personalen upplevt förändringen från musikskola till kulturskola. De allra flesta upplevde förändringen som något positivt, och att den inte orsakat några större skillnader för deras arbete, utöver möjligheten till nya samarbeten. Synpunkter som inkommit angående vad som kunde ha skötts bättre handlar om tydligare information och bättre förutsättningar för de nya ämnena genom att inlemma nya pedagoger i verksamheten samt förbereda lokaler, marknadsföring och integrering i helheten.

Friktionen mellan de nya ämnena och de befintliga har varit ganska liten och fokus har legat på att hitta samarbetsformer snarare än om att konkurrera om utrymme och ekonomiska medel. Musikundervisningen är fortfarande den absolut största delen av skolans verksamhet.

Fördelning av elevplatser per ämnesgrupp i november 2020

Ämne	Antal	Andel av total
Instrument*	1 985	68%
El Sistema	503	17%
Teater**	164	6%
Kör**	113	4%
Dans**	94	3%
Bild & form**	79	3%
Summa	2 938	

*I instrument ingår sång, rytmik/musiklektion och funktionsinriktad musikerterapi. Orkestrar och ensembler ingår inte i tabellen.

**Coronapandemin påverkade gruppstorlekarna i bild och form, dans, kör och teater hösten 2020, och därmed antalet elevplatser.

Pedagoger per ämnesgrupp november 2020, omräknat till heltidstjänster

Ämne	Heltidstjänster	Andel av total
Musik	50,98	91%
Teater	2,1	4%
Dans	1,45	3%
Bild & form	1,5	3%
Summa	56,03*	

*Pedagoger som är tjänstlediga har inte räknats med.

Administration

Att skolan har vuxit mycket på kort tid har ställt stora krav på skolläring och administration. Antalet elever har ökat med 67% på 5 år, antalet pedagoger med 46%. Även administrationen har ökat, dock endast med 32%. För att skolan ska kunna fortsätta växa och utvecklas kommer även den administrativa delen att behöva utökas.

Elever	2015	2020	Skillnad %
Individer	1 800	3 000	67%

Platser	2 200	3 600	64%

Pedagoger	2015		2020		Ökning i %
	Individer	Årsarbetare	Individer	Årsarbetare	Årsarbetare
Tillsvidare	54	44	62	60	36%
Terminsvikariat/ AVA	5	1,75	16	7	300%
Totalt	59	45,75	78	67	46%

Siffrorna är hämtade från Hypergene och då ingår även personer som är tjänstlediga.

Ledning, administration, vaktmästeri					
	2015		2020		Ökning i %
	Individer	Årsarbetare	Individer	Årsarbetare	Årsarbetare
	5	4,6	8	6,05	32%

Kundnöjdhet

I stort sett samtliga lärare har högskoleutbildning inom sitt ämne. De allra flesta har även en pedagogisk utbildning i ämnet. Elever och föräldrar är överlag nöjda med verksamheten. Under pandemin har ingen ordinarie enkätundersökning skickats ut till eleverna, men en sådan planeras till höstterminen.

Lokaler

Huvudlokalerna för Uppsala kulturskola finns i centrala staden, på Skolgatan 51–53 och i Nannaskolan. Lokalerna består till största delen av mindre rum med bra tillgänglighet, anpassade till musikundervisning med 1–4 elever. Möjligheterna till gruppundervisning är begränsade.

Under 2021 finns även verksamhet i ett 40-tal lokaler runt om i kommunen, varav de flesta är lånade av grundskolan. Villkoren sätts utifrån respektive grundskolas verksamhet och schemaläggning. Lokalerna är av varierande kvalitet avseende akustik, tillgänglighet och utrustning och många gånger är de inte fullt ut anpassade till kulturskoleundervisning. En utökad kontakt med fastighetsstaben pågår för att finna en modell för samnyttjande av lokaler i kommunens grundskolor.

Från och med 2018 hyr kulturskolan dans- och teaterlokaler på Björkgatan, i före detta Bolandgymnasiet. Under 2020 tog kulturskolan över hyran av den blackbox som stått tom i gamla Bolandgymnasiet sedan de estetiska programmen flyttat ut. Målsättningen är att börja använda blackboxen för regelbunden teaterundervisning från hösten 2021. Även externa parter ska kunna hyra in sig i lokalen. Dansundervisning äger även rum i Nannaskolan. Bild & form-undervisningen sker i lokaler hos Uppsala konstmuseum.

Nuvarande lokaler för kulturskoleundervisning omfattar sammanlagt drygt 3 000 kvm och innebär en hyreskostnad om ca 4 000 tkr, en kostnad som legat relativt konstant de senaste åren.

Utvecklingsområden

Kommuninvånarnas efterfrågan på kulturskolans verksamhet ökar. Uppsala växer och därmed målgruppen. Det finns därmed behov av att växa inom såväl befintliga ämnen som nya ämnen. Det finns behov av lokaler i ytterområden och av en central lokal för alla samlade kulturämnen. Om El Sistema ska fortsätta växa och om de ämnen som nu bedrivs med statliga medel, film, skrivarkurser, satsning på några av glesbygdsskolorna och digitala kurser ska etableras i det ordinarie kursutbudet behöver budgetramen utökas.

Lokalbehov

Gemensam central lokal

För att på bästa sätt skapa samarbeten mellan olika kulturella uttryck, skapa daglig kontakt över ämnesområdena och locka målgrupper att hitta nya konstformer, behövs en gemensam lokal, med flexibilitet i utformningen. Den förutsätts fortfarande ha tillräckligt många rum för att kunna bedriva musikundervisning men med större rumsytor kan fler ämnen erbjudas.

Total verksamhetsyta uppskattas till omkring 4 000 kvm. En ny gemensam lokal kan med fördel ligga centralt men det allra viktigaste är att allt är samlat och att lokalen är möjlig att lätt nå med buss eller andra kommunikationsmedel från olika delar av kommunen.

Lokaler i barnens geografiska närhet

Yngre barn behöver kulturskoleverksamhet nära sitt hem eller sin skola. Kulturskolan har ett högt söktryck från barn i lågstadietiden i hela kommunen. En framtida målsättning bör vara att tydligare erbjuda undervisning för yngre elever i deras geografiska närhet i samarbete med utbildningsförvaltningen. Att skapa egna lokaler i stadsdelsnoder, kulturhus och större framtida skolor är också ett behov.

Justering av utvecklingsplan

Den utvecklingsplan som redovisats i föreliggande dokument omfattar perioden 2018–2020. Kulturskolans utveckling under perioden följde till stora delar den beslutade planen.

Under 2020 fastslog Uppsala kommun ett nytt kulturpolitiskt program som bland annat betonar barns och ungas rätt till kultur. I den tillhörande handlingsplanen uppdras kulturnämnden att säkerställa att kulturskolan når barn och unga som inte vanligtvis tar del av verksamheten.

Uppsala kulturskola genomgår under 2021 en större omorganisation. Från att ha haft en personalansvarig kulturskolechef för samtliga medarbetare skapas tre olika enheter och därmed bättre förutsättningar för att leda verksamheten.

Det finns ett högt söktryck på flera olika platser i kommunen, framför allt från de yngre barnen som är i behov av undervisning i sin närhet, vilket ställer andra krav på verksamheten än den för äldre barn som kan ta sig på egen hand till centrala lokaler.

Under 2021 genomförs flera större lokalrelaterade utredningar med koppling till kulturskolan, både i centrala staden, i omkringliggande stadsdelar och på landsbygden. Dessa faktorer påverkar den kommande utvecklingen av verksamheten.

En plan för den fortsatta utvecklingen 2022–2024 föreslås utformas när resultaten av de större pågående utvecklingsprocesserna kan identifieras.